กรมการแพทย์

กรมการแพทย์
DEPARTMENT OF MEDICAL SERVICES

หมวด 6 ด้านกระบวนการคุณภาพและนวัตกรรม

วิสัยทัศน์

"ประชาชนสุขภาพดีได้รับบริการทางการแพทย์ที่มีคุณภาพและมาตรฐานวิชาชีพอย่างเสมอภาค การแพทย์ไทยเป็น 1 ใน 3 ของเอเชีย"

ค่านิยม

M : Mastery เป็นนายตนเอง
O : Originality เร่งสร้างสิ่งใหม่
P : People Centered ใส่ใจประชาชน
H : Humility ถ่อมตนอ่อนน้อม
D : Determination For The Nation พร้อมนำระดับชาติ
M : Moving Together สามารถไปด้วยกัน
S : Specialist มุ่งมั่นสู่ความเป็นเลิศ

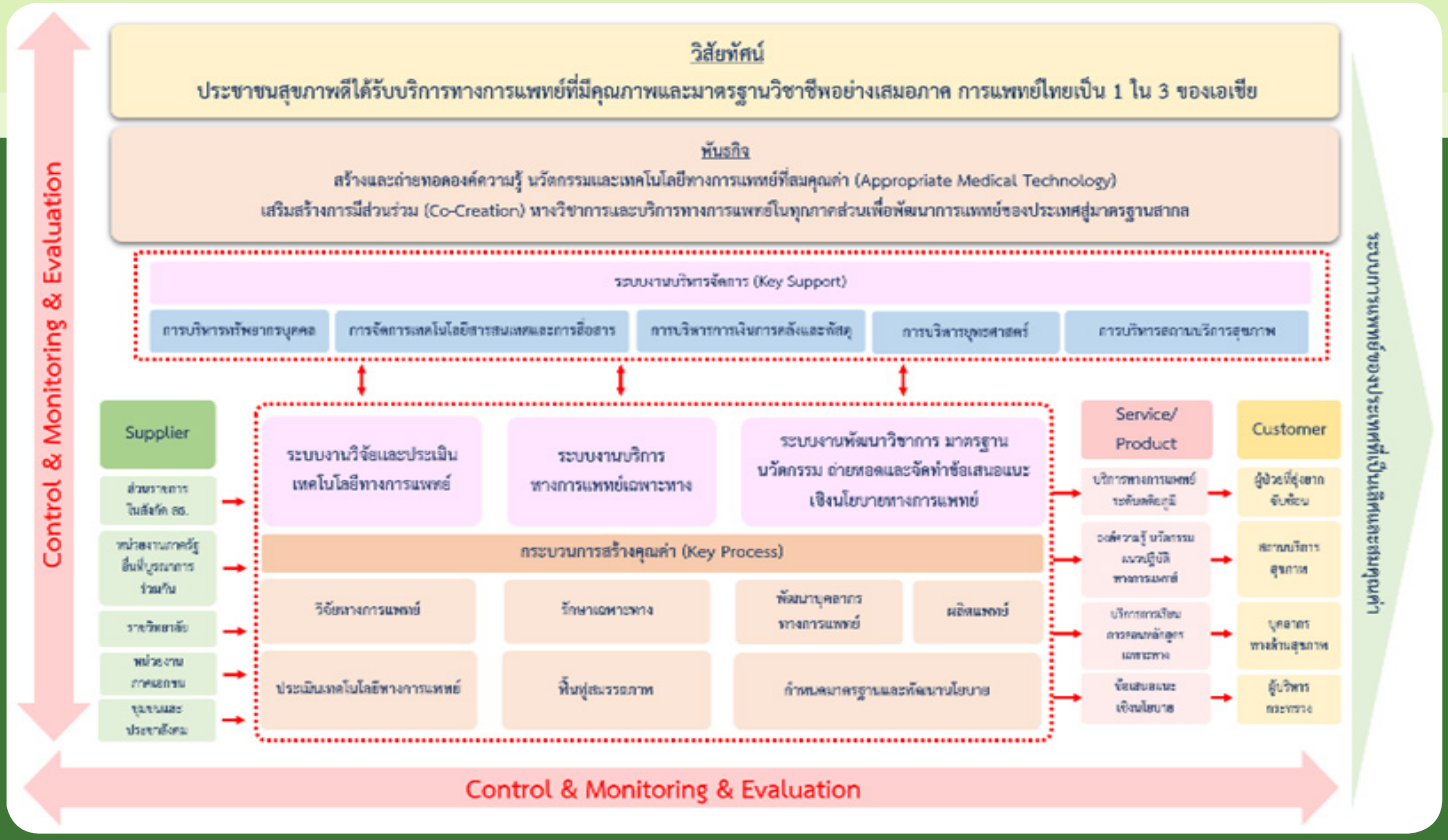
พันธกิจ

สร้างและถ่ายทอดองค์ความรู้ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการแพทย์ที่สมคุณค่า (Appropriate Medical Technology) เสริมสร้างการมีส่วนร่วม (Co-Creation) ทางวิชาการและบริการทางการแพทย์ในทุกภาคส่วนเพื่อพัฒนาการแพทย์ของประเทศสู่มาตรฐานสากล

กรมการแพทย์มุ่งมั่นสร้างสรรค์นวัตกรรมทางการแพทย์ พัฒนาระบบบริการทางการแพทย์เพื่อรองรับ Technology Disruption และ New Normal Medical Services การพัฒนาการแพทย์ของประเทศสู่ระดับสากล โดยการสร้างคนให้เป็น "คนดี คนเก่ง คนกรมการแพทย์" การสร้างทีมให้สามารถทำงานไปในทิศทางเดียวกันเพื่อบรรลุเป้าหมายสูงสุด "Moving together" และสร้างเครือข่ายการทำงานแบบมีส่วนร่วม (Co – creation) ในการแก้ปัญหาทางการแพทย์และสาธารณสุขที่สำคัญของประเทศ เพื่อคนไทยมีสุขภาพดี ได้รับบริการทางการแพทย์ที่มีคุณภาพมาตรฐานอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

จากภารกิจ ยุทธศาสตร์ สู่การออกแบบกระบวนการ

กรมการแพทย์ได้วิเคราะห์ระบบปฏิบัติการตามหลักการ SIPOC Model และ Value Chain ซึ่งการออกแบบระบบงาน ผลผลิต บริการ และกระบวนการทำงาน เริ่มต้นจาก **(1) ทบทวนข้อมูลที่สำคัญของกรม** คือ ภารกิจตามกฎหมาย (Mission Vision Value) สภาวะสุขภาพ ความต้องการและความคาดหวังของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (VOC : Voice of Customer) ข้อกำหนดที่สำคัญทุกด้าน (ด้านผู้รับบริการ ด้านกระบวนการ ด้านกฎระเบียบ ข้อบังคับ กฎหมายสาธารณสุข) ความเชี่ยวชาญและความสามารถของบุคลากร เทคโนโลยีทางการแพทย์ที่ทันสมัย ความสามารถในการใช้ทรัพยากรทางการแพทย์ร่วมกัน ความคาดหวังของผู้ส่งมอบและคู่ความร่วมมือ การบริหารความเสี่ยงและความปลอดภัย ตลอดจนพิจารณาจากยุทธศาสตร์และความสามารถในการแข่งขันมาตรฐานทางจริยธรรม การกำกับดูแลองค์การที่ดีและการจัดการนวัตกรรม **(2) วิเคราะห์ข้อมูลที่สำคัญ** ครอบคลุมทุกด้าน รวมทั้งระบุปัญหาที่เกิดขึ้น เช่น ข้อมูลจากการกำหนดยุทธศาสตร์ของกรมที่พบว่า กลุ่มผู้รับบริการในอนาคตจะเปลี่ยนไปเนื่องจากประเทศกำลังก้าวสู่สังคมผู้สูงอายุมากขึ้น การออกแบบการบริการก็จะปรับเปลี่ยนไปเพื่อตอบสนองกลุ่มผู้รับบริการที่เปลี่ยนไปด้วย **(3) นำผลการวิเคราะห์ไปออกแบบ** ผลผลิต การบริการ และกระบวนการทำงาน โดยใช้แนวคิด PDCA LEAN RM และ PMQA เป็นกรอบในการจัดการกระบวนการให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดการสร้างผลผลิตและนวัตกรรมในการปฏิบัติงาน

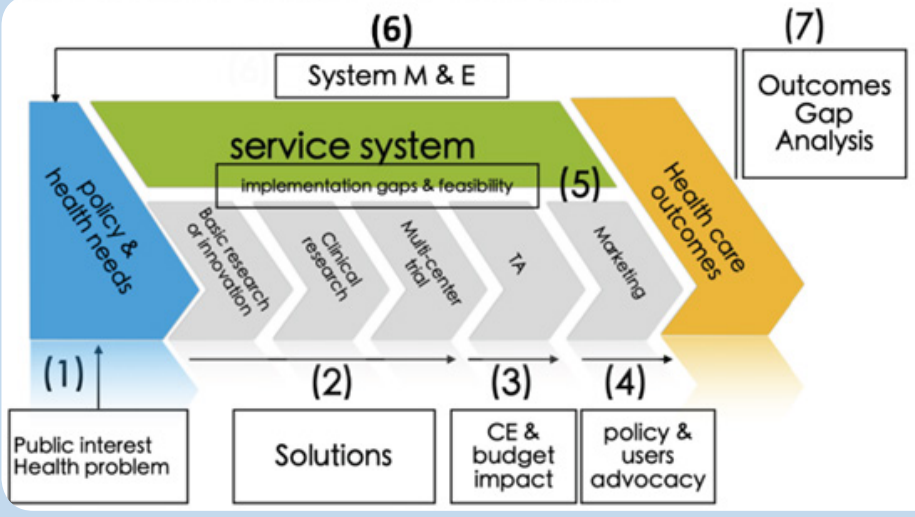

การออกแบบกระบวนการ

เพราะ ... การกำกับ ควบคุม และติดตาม สำคัญ

เพื่อให้มั่นใจว่ากระบวนการปฏิบัติงานที่สำคัญของกรมเป็นไปอย่างมีคุณภาพทำให้เกิดผลลัพธ์ที่ดี จึงมอบหมายให้คณะกรรมการบริหารยุทธศาสตร์กรมการแพทย์รับผิดชอบพิจารณากำหนดตัวชี้วัดระดับกรมทั้งที่เป็นตัวชี้วัดความก้าวหน้า (Leading Indicators) และตัวชี้วัดผลลัพธ์การดำเนินงาน (Lagging Indicators) และถ่ายทอดสู่การปฏิบัติทั้งในระดับหน่วยงาน กลุ่มงาน/ฝ่าย และรายบุคคล ตามลำดับ โดยแบ่งการวัดผลสำคัญออกเป็น 6 ด้าน คือ (1) ด้านประสิทธิผลและการบรรลุพันธกิจ (2) ด้านการให้ความสำคัญกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (3) ด้านการมุ่งเน้นบุคลากร (4) ด้านการนำองค์การและกำกับดูแล (5) ด้านงบประมาณ การเงินและการเจริญเติบโต และ (6) ด้านประสิทธิผลของกระบวนการและการจัดการห่วงโซ่อุปทาน นอกจากนี้ กรมการแพทย์ได้วางระบบบริหารความเสี่ยงควบคุมภายในและตรวจสอบภายในทั่วทั้งองค์การ ตั้งแต่ระดับกรม ระดับหน่วยงาน และระดับโครงการ เพื่อป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นได้จากการปฏิบัติงาน

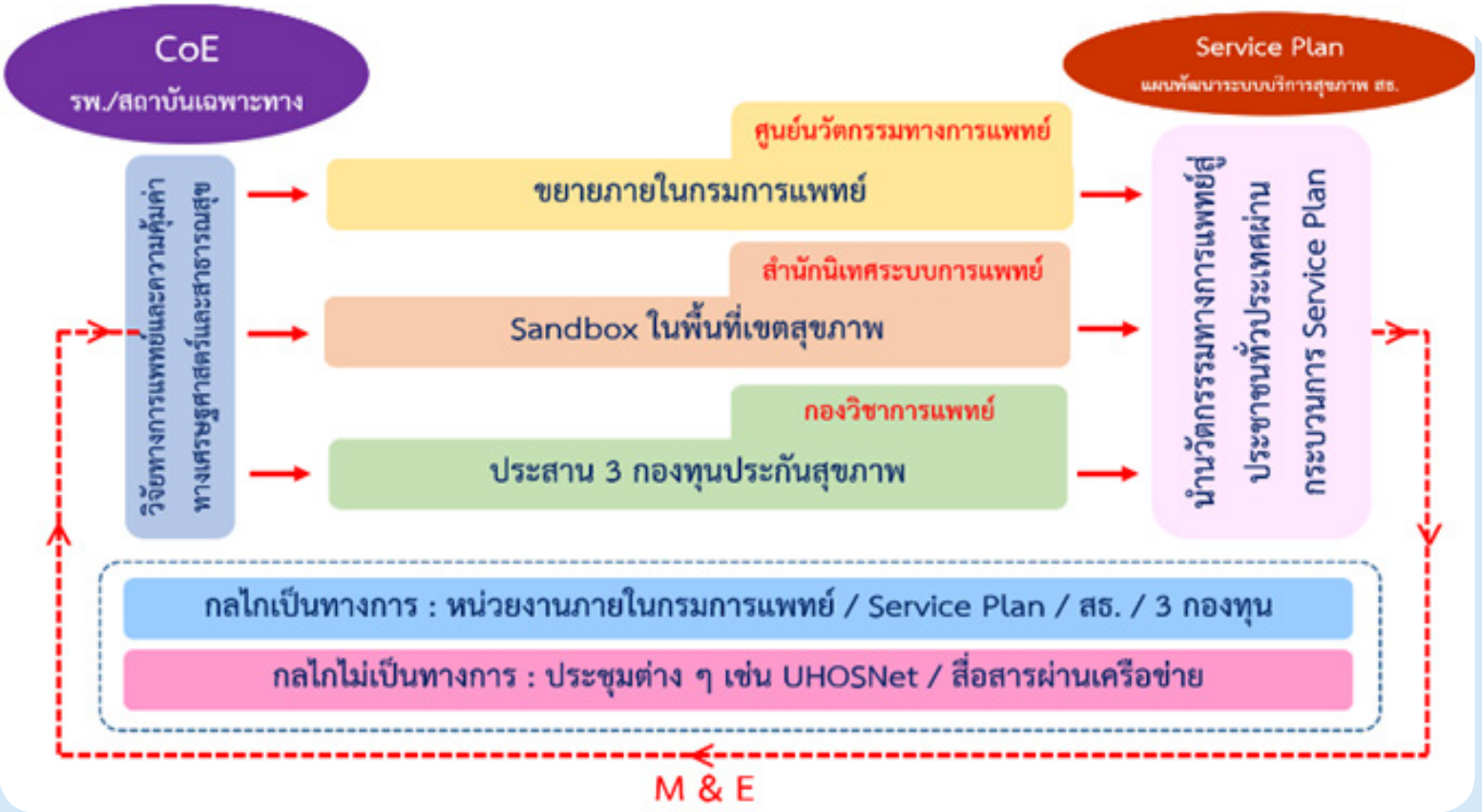
จากวิจัยสู่นวัตกรรมนำสุขภาพที่ดีสู่ประชาชน

DMS Research & Innovation Value Chain

เพื่อความสำเร็จและความยั่งยืนของการสร้างสรรค์นวัตกรรมทางการแพทย์ กรมจึงแต่งตั้งคณะกรรมการและคณะทำงานพัฒนานวัตกรรมกรมการแพทย์ขึ้น และกำหนดแผนงานจัดตั้งศูนย์นวัตกรรมทางการแพทย์ โดยมีวัตถุประสงค์ในการส่งเสริมสนับสนุน และกำหนดแนวทางการพัฒนานวัตกรรมทางการแพทย์ครบวงจร การสร้างเครือข่ายพัฒนานวัตกรรมทางการแพทย์ทั้งภาครัฐและเอกชน ต่อเนื่องไปจนถึงการจดสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร การพัฒนานวัตกร การพัฒนานวัตกรรมและต่อยอดเชิงพาณิชย์ เพื่อให้ประชาชนได้รับการดูแลรักษาด้วยนวัตกรรมทางการแพทย์ที่พัฒนาขึ้นภายในประเทศ และทำให้สามารถเข้าถึงบริการได้อย่างเท่าเทียมและเป็นธรรม ส่งผลต่อการประหยัดงบประมาณในส่วนของเทคโนโลยีที่ต้องนำเข้ามาใช้จากต่างประเทศ หรือในทางกลับกันคือเป็นโอกาสในการสร้างรายได้ให้กับประเทศอีกด้วย

การนำนวัตกรรมทางการแพทย์สู่ประชาชน

กระบวนการนำนวัตกรรมทางการแพทย์สู่ประชาชน

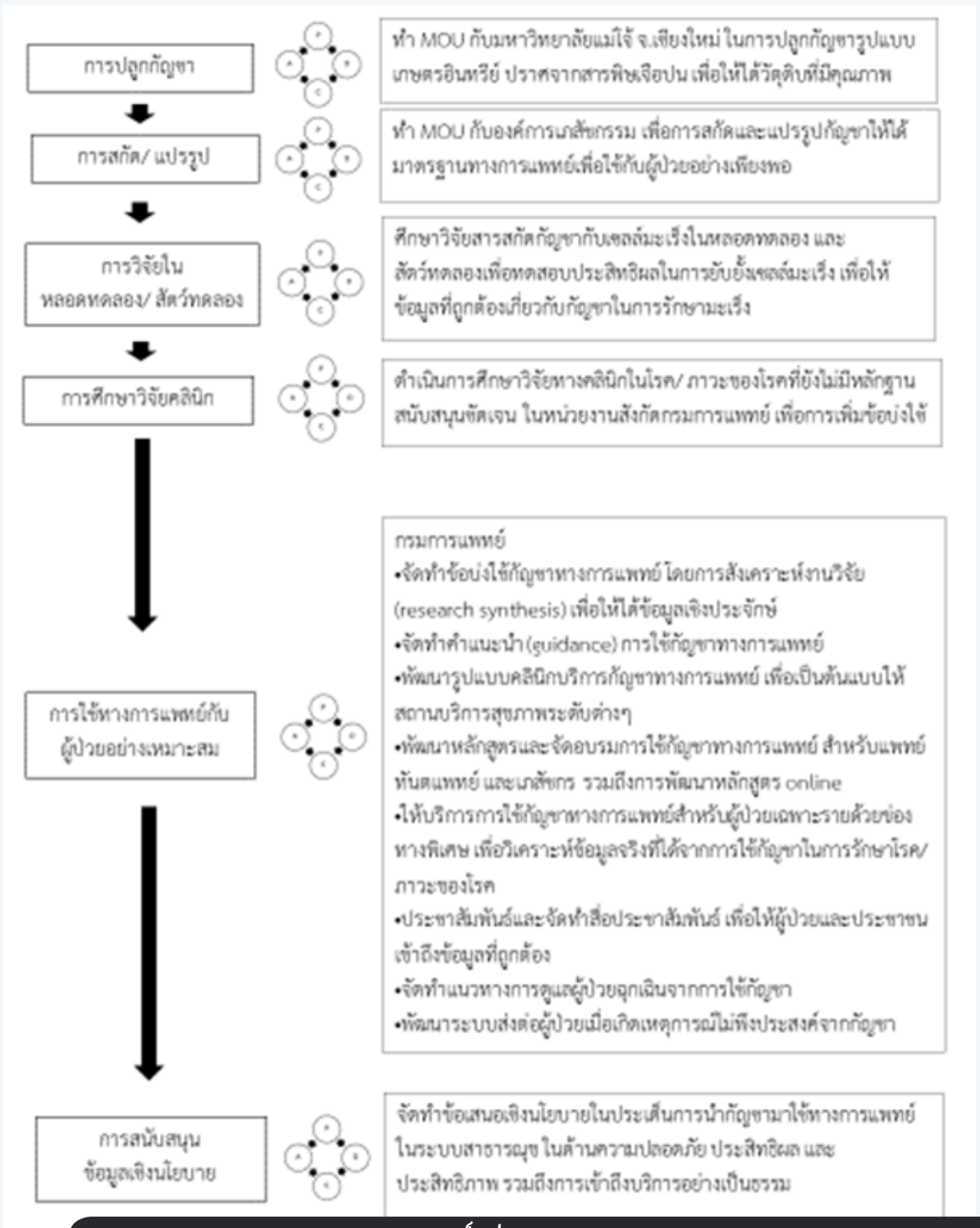
องค์ความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการแพทย์ที่เกิดขึ้นจะได้รับการประเมินความคุ้มค่าเพื่อพิจารณาความเหมาะสมที่จะนำมาใช้ประโยชน์ในการแก้ปัญหาสุขภาพตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย และพัฒนานวัตกรรม โดยการนำเสนอต่อผู้บริหารแต่ละระดับเพื่อเป็นข้อมูลการตัดสินใจในการนำไปใช้ประโยชน์ในองค์กร จนถึงประโยชน์ในระดับนโยบายสาธารณสุขของประเทศ เป็นการขยายผลสู่การปฏิบัติในวงกว้าง รวมถึงการนำเสนอต่อกองทุนสุขภาพด้านการรักษาพยาบาล (สิทธิหลักประกันสุขภาพ สิทธิสวัสดิการรักษาพยาบาลข้าราชการ และสิทธิประกันสังคม) เพื่อให้องค์ความรู้ เทคโนโลยีรวมถึงนวัตกรรมที่เกิดขึ้นได้รับการบรรจุอยู่ในชุดสิทธิประโยชน์ของการรักษาผู้ป่วยและการเข้าถึงนวัตกรรมทางการแพทย์อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

การนำกัญชามาใช้ประโยชน์ทางการแพทย์ครบวงจร

กัญชาจัดเป็นยาเสพติดให้โทษประเภทที่ 5 ซึ่งพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ 7) พ.ศ.2562 ได้ผ่อนปรนให้นำกัญชามาใช้ทางการแพทย์ และการศึกษาวิจัย อย่างไรก็ตาม กัญชามีสารออกฤทธิ์ต่อจิตประสาทและทำให้เสพติดได้ การนำกัญชามาใช้กับผู้ป่วยโดยปราศจากข้อมูลของการการแพทย์เชิงประจักษ์ (evidence -based medicine) อาจส่งผลเสียกับผู้ป่วย การนำมาใช้ทางการแพทย์จึงต้องเป็นไปตามหลักวิชาการที่มีข้อมูลสนับสนุนชัดเจนถึงข้อพึงระวังและประโยชน์ที่ผู้ป่วยได้รับ

กรมการแพทย์จึงได้ดำเนินการศึกษา ค้นคว้า วิจัย และถ่ายทอดองค์ความรู้ โดยมีวัตถุประสงค์ให้สถานบริการสุขภาพระดับต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน สามารถนำกัญชาไปใช้กับผู้ป่วยได้อย่างปลอดภัย ผู้ป่วยได้รับประโยชน์ และคุ้มค่าในการนำไปใช้ โดยคำนึงถึงการส่งเสริม สนับสนุนการใช้ประโยชน์อย่างครบวงจร ตั้งแต่การปลูกเพื่อให้ได้วัตถุดิบที่มีคุณภาพ ปลอดภัย ไปจนถึงการสกัดและแปรรูปได้ตามมาตรฐานทางการแพทย์ (medical grade) รวมถึงกระบวนการนำมาใช้กับผู้ป่วยได้อย่างถูกต้องเหมาะสม สามารถจัดทำเป็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการนำกัญชามาใช้ในระบบสุขภาพอย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม ในประเด็นที่ประโยชน์ของกัญชายังไม่ชัดเจนในบางโรค/ ภาวะของโรค ความพอเพียงของกัญชา รวมถึงคุณภาพของสารสกัดกัญชาสำหรับใช้กับผู้ป่วย กรมการแพทย์จึงจำเป็นต้องศึกษาวิจัยเพิ่มเติมให้ได้องค์ความรู้ใหม่ในประเด็นประโยชน์ของกัญชาในการรักษาโรคอื่น ๆ ซึ่งดำเนินการภายใต้ความร่วมมือของหน่วยงานสังกัดกรมการแพทย์และหน่วยงานภายนอก อาทิ องค์การเภสัชกรรม มหาวิทยาลัยแม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีเป้าหมายให้ได้ผลิตภัณฑ์กัญชาที่มีคุณภาพทางการแพทย์เพื่อใช้กับโรค/ ภาวะของโรคต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม

การดำเนินการและผลสัมฤทธิ์เพื่อการใช้กัญชาทางการแพทย์ครบวงจร

กระบวนการดำเนินการใช้รูปแบบวงรอบ PDCA (plan, do, check, act) โดยเริ่มจากการวางแผน (plan) ดำเนินการจากปัญหา และ/หรือ คำถามที่ต้องการคำตอบ ต่อมาดำเนินการค้นคว้า ศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ วิจัย (do) แล้วตรวจสอบผลลัพธ์ที่ได้ว่าสามารถแก้ปัญหา/ตอบคำถามได้หรือไม่ (check) หากได้ผลลัพธ์ที่แก้ปัญหาได้ จึงลงมือปฏิบัติในการนำมาถ่ายทอดองค์ความรู้ที่ได้ (act) หากไม่ประสบความสำเร็จจะมีการวิเคราะห์กระบวนการใหม่ แล้วเข้าสู่ระบบ PDCA วงรอบใหม่จนกว่าจะได้ผลลัพธ์ที่ถูกต้องและเหมาะสมในการนำไปใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้ป่วยที่จำเป็นต้องใช้กัญชาทางการแพทย์ ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการนำกัญชามาใช้ทางการแพทย์ครบวงจร เกิดจากความร่วมมือของผู้เชี่ยวชาญหลายภาคส่วนร่วมกับการเป็นกรมวิชาการของกรมการแพทย์ และนโยบายสาธารณสุขที่ชัดเจนในการนำกัญชามาใช้ประโยชน์เพื่อให้ผู้ป่วยมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น การดำเนินการอย่างเป็นระบบและมีแนวปฏิบัติที่ชัดเจน ส่งผลให้งานบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย โดยมีการพัฒนางานร่วมกันเป็นทีม มีส่วนร่วมรับผิดชอบร่วมกัน ส่งผลให้ประสบผลสำเร็จได้ผลงานที่มีคุณภาพเพื่อผู้ป่วยที่จำเป็นต้องใช้กัญชาอย่างแท้จริง